

ĐỀ XUẤT MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢI TOÁN CÓ LỜI VĂN CHO HỌC SINH LỚP 3

Huỳnh Hoa Kim Long
Trường Đại học Thủ Dầu Một, Bình Dương

Tóm tắt: Bài toán có lời văn là bài toán rất quan trọng trong chương trình giáo dục phổ thông năm 2018 nói chung và bậc tiểu học nói riêng. Bài toán không chỉ tập trung vào việc tính toán kết quả mà còn chú trọng vào khả năng hiểu và diễn đạt ý nghĩa của bài toán thông qua lời văn. Điều này giúp phát triển kỹ năng diễn đạt và lập luận. Thông qua việc sử dụng lời giải, học sinh không chỉ cần tính toán mà còn phải giải thích quá trình giải bài toán, đưa ra lý do cụ thể cho lựa chọn của mình và trình bày kết quả một cách rõ ràng.

Từ khóa: biện pháp, học sinh lớp 3, giải toán có lời văn

SUGGESTIONS FOR IMPROVING THE QUALITY OF WORD PROBLEMS FOR 3RD GRADE STUDENTS

Huynh Hoa Kim Long
Thu Dau Mot University, Binh Duong

Abstract: Word problems are very important in the general education program of 2018, particularly at the elementary level. These problems not only focus on calculating results but also emphasize the ability to understand and express the meaning of the problem through words. This helps develop skills in expression and reasoning. Through the use of solutions, students are required not only to perform calculations but also to explain the process of solving the problem, provide specific reasons for their choices, and present the results clearly.

Keywords: measures, 3rd grade students, word problems

Nhận bài: 08/11/2024

Phản biện: 29/11/2024

Duyệt đăng: 04/12/2024

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong chương trình Toán ở trường Tiểu học, giải toán có lời văn có vị trí đặc biệt quan trọng. Dạng toán giải toán có lời văn giúp học sinh tiếp cận học toán không chỉ tập trung vào việc tính toán kết quả mà còn đặt nặng vào khả năng hiểu và diễn đạt ý nghĩa của bài toán thông qua lời văn. Thay vì chỉ là một loạt các phép tính thì dạng toán này đề cao khả năng phân tích, suy luận logic và giải quyết vấn đề. Đối với lứa tuổi ở bậc Tiểu học, dạng toán giải toán có lời văn không chỉ là cách các em áp dụng kiến thức toán học đã học vào thực tế, mà còn là bước đệm quan trọng để phát triển kỹ năng diễn đạt và suy luận. Thông qua việc sử dụng lời giải, học sinh không những cần tính toán mà còn phải giải thích quá trình giải quyết vấn đề, đưa ra lý do chọn lựa cụ thể, và trình bày kết quả một cách rõ ràng. Vì những lý do quan trọng đã nêu ở trên tôi chọn nội dung này để nghiên cứu trong bài báo của mình.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. GV tích cực tự nghiên cứu, tìm hiểu, bồi dưỡng phương pháp dạy học toán nói chung và nâng cao chất lượng giải toán có lời văn cho HS lớp 3 nói riêng

Dành thời gian đầu tư vào việc tìm hiểu, nghiên cứu sâu hơn về cách giảng dạy và hướng dẫn học sinh giải toán có lời văn. Tích cực tham gia các khóa đào tạo, bồi dưỡng, hội thảo về phương pháp giảng dạy toán, đặc biệt là giải toán có lời văn cho học sinh lớp 3. Qua đó, xây dựng một nền tảng kiến thức thật vững chắc và hiểu biết sâu rộng về cách tiếp cận và giảng dạy môn Toán một cách hiệu quả nhất. Hiểu rõ hơn về những khó khăn, thách thức mà học sinh lớp 3 thường gặp khi giải toán có lời văn và phát triển các phương pháp giải toán linh hoạt và phù hợp. Xây dựng các bài tập và tài liệu giảng dạy đa dạng và phong phú.

Liên tục tự tìm tòi nâng cao kiến thức và kỹ năng thông qua việc tự học, đọc sách, tham gia các diễn đàn và cộng đồng giáo dục trực tuyến để áp dụng những phương pháp giảng dạy tiên

tiến nhất vào quá trình giảng dạy. Tìm hiểu và cố gắng xây dựng một môi trường học tập tích cực và sáng tạo bằng cách tạo ra các hoạt động thú vị, trò chơi toán học và bài toán giải có lời văn đa dạng, khuyến khích sự tích cực và tò mò của học sinh. Thực hiện đánh giá định kỳ để đo lường hiệu suất học tập của học sinh và điều chỉnh phương pháp giảng dạy phù hợp. Tạo điều kiện và hỗ trợ học sinh cải thiện kỹ năng giải toán có lời văn một cách hiệu quả.

2.2. Phân loại đối tượng học sinh nhằm nâng cao chất lượng dạy học

Trong quá trình dạy học, việc nhận biết và phân loại học sinh dựa trên năng lực và kiến thức về giải toán có lời văn là cực kỳ quan trọng. Điều này giúp giáo viên hiểu rõ hơn về nhu cầu học tập của từng em và áp dụng các biện pháp phù hợp để tối ưu hóa quá trình học tập.

Bằng cách phân loại và áp dụng các biện pháp hỗ trợ phù hợp, giáo viên có thể nâng cao chất lượng giảng dạy và hỗ trợ học tập cho từng nhóm học sinh một cách hiệu quả, đồng thời thúc đẩy sự phát triển toàn diện của học sinh lớp 3 nói riêng và học sinh Tiểu học nói chung trong việc “Nâng cao chất lượng giải toán có lời văn”.

2.3. Hướng dẫn học sinh tiếp cận, hiểu đề bài và trình tự giải một bài toán có lời văn

Trong quá trình dạy giải toán có lời văn, việc quan trọng nhất là giúp học sinh hiểu rõ và nắm được yêu cầu của đề bài. Điều này là cơ sở để học sinh có thể tiếp cận cách giải bài toán. Mặc dù học sinh lớp 3 đã có thể đọc tốt hơn so với học sinh lớp 1 và 2, nhưng vẫn có thể gặp khó khăn trong việc phân tích và hiểu đề bài. Do đó, giáo viên cần hướng dẫn các em một cách tỉ mỉ, từng bước một cách cẩn thận.

Hướng dẫn học sinh hoàn thiện tóm tắt của bài toán bằng cách đặt câu hỏi để các em có thể dựa vào để hoàn thiện tóm tắt.

Ví dụ: “Một sư đoàn có 4 trung đoàn, mỗi trung đoàn có 1300 người. Sau đó sư đoàn được bổ sung thêm 450 người. Hỏi lúc này, sư đoàn có tất cả bao nhiêu người?” (Nguồn: Sách Kết nối Tri thức với Cuộc sống, môn Toán, lớp 3, tập 2, tr.46)

Tóm tắt:

Sư đoàn: 4 trung đoàn

Một trung đoàn: 1300 người Sau đó sư đoàn được bổ sung thêm: 450 người .Lúc này, sư đoàn : ... người?

Sau đó, giáo viên sử dụng phấn màu để gạch chân dữ kiện và yêu cầu của bài toán. Tiếp theo, tôi yêu cầu học sinh nhắc lại nhiều lần thông qua các phương pháp như đọc đồng thanh, nhóm thảo luận, và chia sẻ theo nhóm để đảm bảo các em hiểu đề bài.

2.4. Củng cố, ôn tập để nâng cao chất lượng giải toán có lời văn cho học sinh

Giáo viên cần thường xuyên tổ chức các buổi ôn tập về cách giải các dạng bài toán có lời văn. Trong quá trình này, học sinh sẽ được khuyến khích đọc và hiểu rõ đề bài, áp dụng các phương pháp giải toán để thực hành và luyện tập một cách chính xác, logic.

Giáo viên cần tập trung vào việc nâng cao chất lượng giải toán cho học sinh thông qua các bài tập thực hành. Học sinh cần được hướng dẫn cách phân tích, tóm tắt và giải quyết các bài toán một cách tự tin và chính xác.

Giáo viên cần khuyến khích học sinh sử dụng ngôn ngữ toán học một cách chính xác và linh hoạt trong quá trình giải toán, cần biết cách diễn đạt ý tưởng của mình một cách rõ ràng và logic bằng cách sử dụng các ký hiệu toán học phù hợp.

Để củng cố, ôn tập nâng cao chất lượng giải toán có lời văn, giáo viên cần tạo ra một môi trường học tập tích cực và động viên học sinh tham gia vào hệ thống bài tập vận dụng toán có lời văn. Bằng cách tạo điều kiện cho học sinh tự tin thể hiện ý kiến và suy nghĩ của mình, sẽ cảm thấy thoải mái hơn khi giải quyết các bài toán có lời văn. Đồng thời, để đánh giá mức độ hiểu biết và tiếp thu kiến thức của học sinh sau quá trình ôn tập, giáo viên có thể tổ chức các bài kiểm tra bằng cách yêu cầu học sinh thực hiện bài làm trong các phiếu bài tập, phiếu học tập, hoạt động nhóm. Những phiếu học tập này sẽ giúp giáo viên đánh giá được tiến độ và khả năng giải toán có lời văn của từng học sinh, từ đó có thể điều chỉnh biện pháp giảng dạy và hỗ trợ học sinh một cách hiệu quả.

Giáo viên cần phản hồi và hướng dẫn cho từng học sinh về cách giải toán có lời văn, nhấn mạnh vào việc sửa sai và cung cấp gợi ý để “Nâng cao chất lượng giải toán có lời văn” của các em. Điều này giúp học sinh hiểu rõ hơn về những sai sót của bản thân và cách cải thiện dần dần.

2.5. Nâng cao kỹ năng giải toán có lời văn cho học sinh

Sau khi học sinh đã có kiến thức cơ bản về các phép tính cộng, trừ, nhân, chia và đã nắm vững quy trình giải các dạng bài toán có lời văn cơ bản, giáo viên tiếp tục hướng dẫn học sinh thực hiện các bài tập mở rộng, nhằm phát triển tư duy và sự sáng tạo.

Thông qua việc thực hành giải các bài toán có lời văn, học sinh sẽ được khuyến khích áp dụng kiến thức đã học vào các bài toán thực tế, từ đó rèn luyện kỹ năng giải toán có lời văn. Giáo viên cần tạo ra một môi trường học tập thú vị và tích cực, tạo điều kiện và khuyến khích sự sáng tạo của bản thân học sinh để giải quyết các bài toán

một cách tốt nhất.

Qua quá trình này, giáo viên sẽ nhận thấy được sự phát triển của học sinh trong việc áp dụng kiến thức, khuyến khích sự phát triển của tư duy và thúc đẩy sự logic trong từ duy, từ đó chất lượng giải toán có lời văn của học sinh sẽ được nâng cao.

III. KẾT LUẬN

Trên đây tôi đã đề xuất năm biện pháp để nâng cao giải các bài toán có lời văn cho học sinh tiểu học nhằm giúp giáo viên và học sinh có thêm kiến thức trong quá học tập và giảng dạy của mình. Vì số lượng trang bài báo có hạn nên tôi chỉ trao đổi một số biện pháp như đã nêu ở trên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MÔN TOÁN (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).

SGK Toán lớp 3, Kết nối tri thức với cuộc sống, Tập 1.

SGK Toán lớp 3, Kết nối tri thức với cuộc sống, Tập 2.